

Motion till riksdagen

1989/90:Ju830

av Ylva Annerstedt m.fl. (fp)

Polishus i Stockholms län, m.m.

Vård och omsorg

Vården i Stockholmsregionen lider f.n. av en svår personalbrist. Landstinget har tvingats stänga hela avdelningar. Äldre och handikappade kan inte få den vård de behöver därför att hemtjänsten inte lyckas rekrytera personal i tillräcklig omfattning.

Samma problem finns också inom barnomsorgen.

Det finns flera orsaker till denna personalbrist, och en rad olika åtgärder måste vidtas för att stimulera fler att arbeta inom vården.

Ett fundamentalt problem är den allmänna överhettning som råder i Stockholmsregionens ekonomi, och det kan endast angripas genom en bättre ekonomisk politik. En annan viktig faktor bakom personalbristen är bostadsbristen i regionen. Den är på många sätt ett resultat av regeringens politik; svagt bostadsbyggande, sammanslagningar av små lägenheter till större, en skatte- och subventionspolitik som kraftigt inskränker rörligheten på bostadsmarknaden.

En tredje faktor är utbildningspolitiken. Behovet av en utbyggd äldreomsorg och barnomsorg har länge kunnat förutses, och mot den bakgrunden får det beskrivas som ett misslyckande att utbildningsväsendet inte har kunnat dimensioneras för att tillgodose denna efterfrågan.

Det positiva man kan se i sammanhanget är hur de enskilda alternativen fungerar; ofta präglas deras personalsituation av kontinuitet och många sökande till varje tjänst. Allt fler landsting prövar också att lägga ut vårdenheter på entreprenad. För att man fullt ut ska kunna få en fungerande alternativ sektor måste dock bl.a. Dagmaravtalet rivas upp och statsbidragsreglerna för barnomsorgen ändras. Mer om detta återfinns i folkpartiets motion om den offentliga sektorns förnyelse. I denna motion beskrivs också behovet av decentralisering av ansvar och beslut för att motivera personalen.

HIV/aids-bekämpning i Stockholms län

Cirka 70 % av de HIV-smittade i Sverige, ca 1 500, finns i Stockholms län. För att stoppa spridningen i Sverige av HIV-smittan är det av största vikt att kraftfulla åtgärder vidtas i Stockholm.

I budgetpropositionen avsätts 120 milj.kr. för HIV/aids-bekämpning i de

tre storstadsområdena. Med tanke på att smittspridningen av HIV fortgår i stort sett i oförändrad takt och antalet aidsfall kan antas öka avsevärt under de kommande åren är det här en otillräcklig summa för att täcka behovet i Stockholm där ju antalet HIV-smittade är störst. Vi anser därför att regeringen i kommande Dagmarförhandlingar bör ta hänsyn till denna tunga post i Stockholms hälso- och sjukvårdsbudget”.

Mot. 1989/90
Ju830

Ungdomar i storstaden

Att växa upp i en storstadsregion innebär mycket positivt. Storstaden innebär många valmöjligheter när man ska utbilda sig, stor valfrihet i fritids- och kulturutbudet och inte minst är Stockholms internationella atmosfär med människor från skiftande kulturer en stimulerande miljö att växa upp i.

Men det finns också negativa sidor av storstaden. Ungdomar som i brist på meningsfull sysselsättning söker sig in till staden och, om de har otur, hamnar i destruktiva och brottsliga gäng. Reportagen om "gatans barn", det meningslösa våldet och klottrarnas och vandalernas rop på uppmärksamhet visar vidden av problemet. Samhället kan givetvis aldrig ersätta det stöd och den trygghet som ett fungerande hem har att ge. Men när föräldrarna inte klarar av situationen får myndigheterna försöka göra det mesta möjliga för att hjälpa ungdomarna från att hamna på "sned", dras in i kriminalitet, alkohol- eller narkotikamissbruk. Sådana åtgärder behandlas utförligt i folkpartiets motion om unga lagöverträdare.

Vi måste värna om de organisationer som ger ungdomarna möjlighet till en meningsfull fritid, man kan inte nog betona den uppgift idrottsföreningar och andra frivilligorganisationer fyller. De kan fånga upp ungdomar och ge fritiden ett innehåll och skapar även sociala kontakter.

I första hand är det kommunernas skyldighet att se till att det finns ett varierat fritidsutbud för ungdomarna, men vid större helger och skolavslutningar är det fråga om samarbete i större skala. När man arrangerar större evenemang måste man lyssna på vad ungdomarna vill ha. Nu blev Lucianatten i Stockholm den stilla natt som man hoppats på, men alltför många fritidsgårdar är levande bevis på vad som händer när lösningarna kommer uppifrån – man når inte dem man vill nå. En fungerande samarbetsform mellan ungdomarna, de sociala myndigheterna och polisen måste utarbetas. Socialstyrelsen som varit med och gett pengar till en del större projekt bör fortsätta med detta.

Polisens arbetsmöjligheter

Stockholmspolisen befinner sig idag i en mycket besvärlig situation. Samtidigt som brottsligheten ökar har antalet poliser minskat drastiskt. Under de senaste fyra åren har kåren minskat med ca 15 % eller 500 polismän.

Även om ett maximalt antal polismän nyanställs, visar en optimistisk prognos på en stadig försämring under de närmaste fem åren. Den 31 december 1990 saknades 690 poliser.

Det är nödvändigt att redan idag vända trenden så att poliser ser skäl att stanna i Stockholm och att poliser från andra delar av landet söker sig till Stockholm.

Landshövdingen och länspolismästaren har i en skrivelse till regeringen aktualiserat problemen och också lämnat förslag till en lång rad åtgärder. Vi ställer oss bakom denna skrivelse och vill ytterligare understryka det prekära läget.

Folkpartiet har i tidigare motioner krävt att ett första viktigt steg borde vara att kraftigt öka antalet intagningsplatser till polishögskolan. I årets budgetproposition har detta krav hörsammats.

Dessutom bör särskilda insatser göras för att stimulera fler ungdomar från Stockholmsregionen att söka till polisutbildning. Av erfarenhet vet vi att polisaspiranter från andra delar av Sverige arbetar ett par år i Stockholm och sedan flyttar tillbaka "hem" när de skaffat sig tjänsteår och kvalifikationer nog för att söka till sin hemort.

Det innebär bl a att andelen unga och oerfarna poliser är högre i Stockholm än i övriga landet, vilket är till nackdel för kontinuitet och kunskapsöverföring i arbetet. Också invandrarungdomar bör stimuleras att söka polisutbildning.

En viktig faktor när det gäller att få personalen att stanna kvar är att arbetsmiljön är bra. Idag saknas polishus i Solna, Handen och Södertälje där personalen får arbeta i nedslitna och icke ändamålsenliga lokaler.

I en huvudstad ställs sådana krav på polisen som sällan uppkommer på en mindre ort. I Stockholm måste polisen ägna allt större del av sin tid åt ökande våld, drogmisshandlingar och annan tung brottslighet. Effekten, när bristen på poliser är stor, blir att vissa insatser måste nedprioriteras. Ett sådant område är trafikövervakningen. Resultatet är att kollektivtrafikfilerna regelmässigt används av obehöriga, att hastighetsgränserna överskrids och att körning mot rött ljus ständigt sker. Fler olyckor, sämre miljö och sämre framkomlighet blir konsekvensen.

Ett sätt att försöka ändra denna situation är att anställa kommunala poliser, s k Stockholmsbobbies. För detta krävs en lagändring. Riksdagen bör som sin mening ge regeringen detta till känna.

Brottsoffrens situation

En annan sida av brottsligheten i storstäderna som ofta glöms bort är brottsoffrens situation. Människor som blivit utsatta för brott känner ofta en stark otrygghet, och även om de materiella skadorna ersätts finns nästan aldrig någon organiserad hjälp för de drabbade.

De få brottsofferjourer som finns är tillkomna på enskilda initiativ; ett exempel är BOJ, brottsofferjouren i Södertälje, som startade helt ideellt, men som efter att ha visat sig betyda oerhört mycket för de människor som kommit i kontakt med dem, fått resurser från olika instanser. Bl.a. förfogar man över en liten lägenhet där man har såväl kontor och mottagning som övernattningsmöjligheter för drabbade. Man har fått pengar från bl.a. justitiedepartementet. Denna typ av verksamhet måste på ett mer aktivt sätt stimuleras och stödjas.

Med hänvisning till det anförda hemställs

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ändrade statsbidragsregler för att kunna få till stånd alternativa lösningar inom vården¹],

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändrade statsbidragsregler för att kunna få till stånd alternativa lösningar inom barnomsorgen¹],

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av att i kommande Dagmarförhandlingar beakta Stockholms särskilda behov för HIV-aidsbekämpning¹],

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ungdomar i storstad²],

1. att riksdagen hos regeringen begär att planeringen av polishus i Solna, Haninge och Södertälje påskyndas,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om lagändring för att möjliggöra kommunala poliser,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stöd och stimulans till brottsofferjourer.

Stockholm den 25 januari 1990

Ylva Annerstedt (fp)

Anne Wibble (fp)

Lars Leijonborg (fp)

Jan-Erik Wikström (fp)

Hadar Cars (fp)

Daniel Tarschys (fp)

Barbro Westerholm (fp)

¹1989:90:So647

²1989:90:Kr420

